

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

ÜDS

ÜN VAN DEĞİŞİKLİĞİ

SINAVLARINA HAZIRLIK

KONU ANLATIMLI - SORU BANKASI

ÖĞRETMENLİK

Soruların çözümlerine, kitabın baskı tarihinden sonraki güncellemelere ve konulardaki ek formlara erişebilmek için QR kodu okutunuz.

Komisyon

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI - ÖĞRETMENLİK

ISBN 978-625-7228-24-4

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

I. Baskı: 2025, Ankara

Yayın-Proje: Pegem
Dizgi-Grafik Tasarım: Tolga Durğun
Kapak Tasarımı: Pegem

İletişim

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.
No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: yayinevi@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

ÖN SÖZ

Değerli Okuyucularımız, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı- Öğretmenlik için hazırladığımız ünvan değişikliği sınavına hazırlık konu anlatımlı - soru bankası kitabımız, en son yayımlanan sınav ilanındaki konular kapsamında, alanında uzman yazar komisyonumuz tarafından hazırlanmıştır. Sınava girecek olan adaylarımızın, yayınıımızda bulunan mevzuat konularında yer alan Ek Form veya Örnek Formlara (<http://www.mevzuat.gov.tr/>) İnternet adresinden ilgili Kanun, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Kanun Hükmünde Kararname, Yönetmelik, Tebliğ vb. içeriklerinden erişebileceğinizi belirtiriz. Kitabımızdaki konularda teorik çerçeve net bir şekilde çizilmiş, çözümlü ve cevaplı testlere yer verilmiştir. Okuyucularımıza güncel ve çalışmalarını pekiştirecek yöntemleri sunmak amacıyla özenle hazırlanan bu yayınıımızın sınava hazırlanan siz değerli okuyucularımıza katkı sağlamasını diliyoruz. Kitaba ilişkin sorularınızı yayinevi@pegem.net adresine e-posta yoluyla ya da 0538 594 92 40 numaralı telefona WhatsApp üzerinden iletmeniz yeterli olacaktır. Yayınıımızın baskı tarihinden sonraki değişikliklere karekodu okutarak ulaşabilirsiniz.

PEGEM Akademi

İÇİNDEKİLER

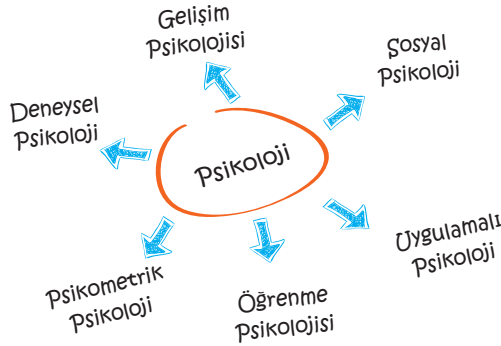
1. EĞİTİM BİLİMLERİNE GİRİŞ.....	1
2. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	32
3. REHBERLİK VE ÖZEL EĞİTİM	131
4. TÜRK MİLLÎ EĞİTİM SİSTEMİNİN YAPISI	166
5. TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ	192
6. ÖĞRETİM YÖNTEM - TEKNİKLERİ VE EĞİTİM SOSYOLOJİSİ	231

1. BÖLÜM
Temel Kavramlar

Psikoloji

Bireyin davranışlarının nedenlerini ve nasıl oluştuğunu araştıran bilimdir.

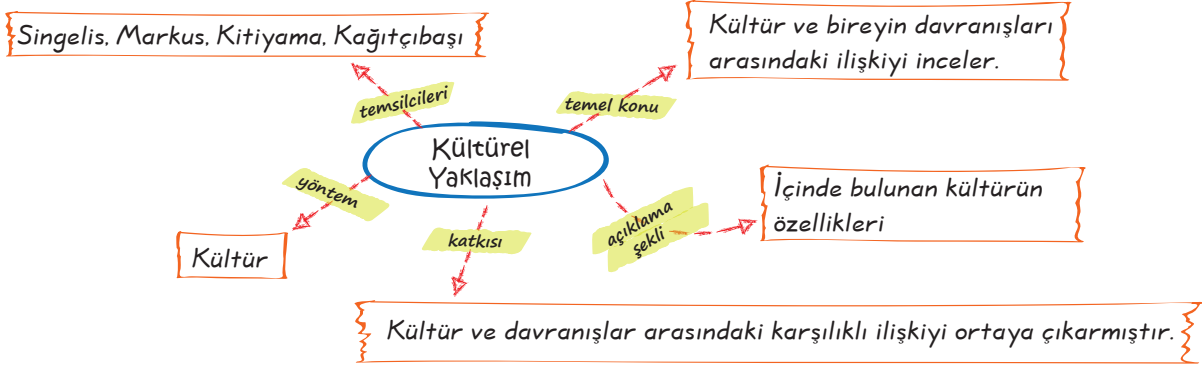
Örneğin, bir birey neden yalan söyleme davranışı sergilerken diğeri sergilemiyor? Bazı bireyler trafik kurallarına uyarken bazı bireyler neden uymuyorlar? Bir birey neden hayal kuruyor, bir birey neden ve nasıl halüsinasyon görüyor?

Psikolojik Yaklaşımlar

Gelişim psikolojisinde insan gelişimini açıklamak için yaklaşımlar bulunmaktadır. Bu yaklaşımların genel özelliği insan gelişimini belli bir bakış açısıyla ele alıp açıklamalarıdır.

Ekolojik Sistem Kuramı

Kuramın en önemli temsilcileri Bronfenbrenner, Bernstein ve Barker'dır. Bu kuram insan gelişiminin ekolojisi üzerine odaklanır. Gelişim sürecinde insanın ekolojik çevresinin önemini vurgular. Bu ekolojik çevreyi aileden, ekonomik ve politik yapılara kadar genişletir. Bireysel gelişimi anlamak için bireyin ekolojik çevresi ile ilişkilerini anlamak gerekir. Bronfenbrenner, ekolojik çevreyi dört alt sistem içinde ele alır ve bu sistemlerin birbirleri ile karşılıklı etkileşimleri olduğunu ifade eder.

- a) **Mikrosistem** Ebeveynler, arkadaşlar, öğretmenler, komşular gibi günlük ev, okul, iş çevresidir.
- b) **Mezosistem** Kişinin yaşamındaki sistemlerin kesişimidir. Ev, okul, iş gibi sistemlerin birbirleri ile bağlantılarıdır.
- c) **Egzosistem** Bireyin gelişimini sadece dolaylı olarak etkileyebilecek dış çevredir. Babanın çalıştığı iş yeri, medya, devlet gibi.
- d) **Makrosistem** Geniş kültürel bağlamı ifade eder. Doğu-Batı kültürleri, ulusal, ekonomik, alt kültürler gibi.

Bireyin biyolojik alt yapısı mikrosistemin bir parçasıdır. Bu nedenle bu kuram zaman zaman biyolojik sistem olarak da adlandırılır. Her sistem; gelişimi biçimlendirecek rollerden, normlardan ve kurallardan oluşur. Bu kuramın temel varsayımı, ekolojik sistemlerin gelişim üzerinde çok önemli bir etkisi olduğu ve gelişimin insanın çevresindeki bu sistemlerle etkileşimi sonucu ortaya çıktığıdır.

Gelişim Psikolojisi

Gelişim psikolojisi psikolojinin alt dallarından birisidir. Gelişim psikolojisi, döllenmeden başlayıp ölüme kadar bireyde meydana gelen her türlü değişimi inceler.

Not:

Gelişim psikolojisi tüm bu değişimleri **yaşa bağlı** olarak inceler. Yani 5 yaşındaki çocukta ne tür değişim olduğunu, 10 yaşındaki çocukta ne tür değişim olduğunu, 30 yaşındaki bireyde ne tür değişim olduğunu ve 60 yaşında nelerin değişip nelerin aynı kaldığını inceler.

Değişim

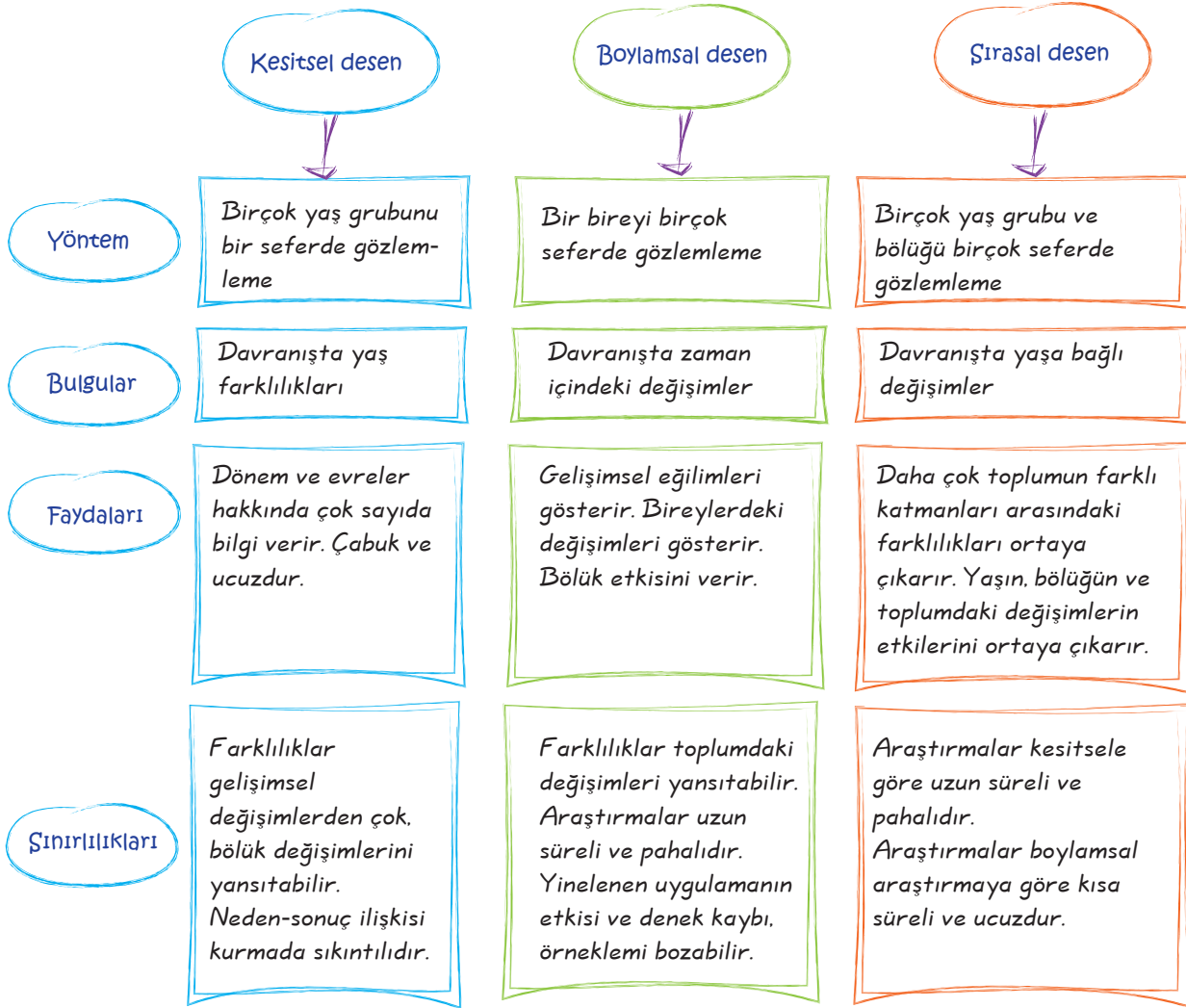
Bir durumdan daha farklı duruma geçmektir. Değişim ileriye doğru da geriye doğru da olabilir; bir alanda da birden fazla alanda da, olumlu da olumsuz da olabilir.

Örnek

Bir şehirde bina yapılması, bir yolun eskimesi, ekonominin iyiye ya da kötüye gitmesi bir değişimdir.

Sırasal Desen :

Sırasal desende farklı yaş gruplarının bir süre boyunca tekrar tekrar test edilmesi söz konusudur. Böylece hem kuşak farklılıkları sorunu ortadan kaldırılmış olunur hem de tek bir doğum bölüğü nedeniyle ortaya çıkan genelleme sorununa çözüm bulunmaya çalışılır. Bu araştırma, toplumun farklı katmanlarındaki (köy, kent, farklı bölgeler, farklı sosyoekonomik düzeyler) gelişim özelliklerini ortaya çıkarmak için idealdir.

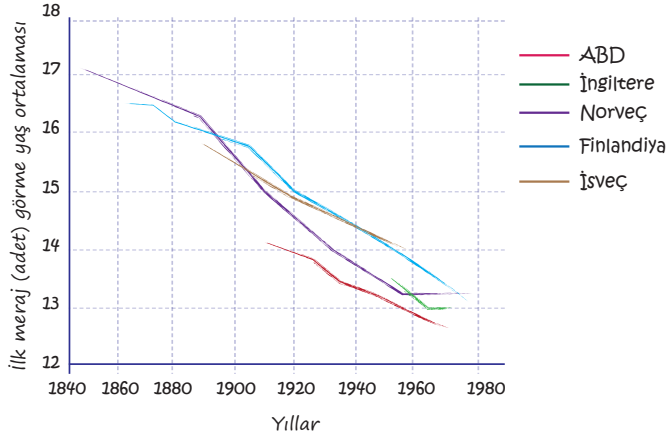
Pür Dikkat

Boylamsal araştırma, izleme olarak; sırasal araştırma, sıra dizisel olarak da kullanılmaktadır.

Soruda "farklı yaşta bireyler"den söz ediliyorsa yanıt kesitsel araştırmadır.

Soruda "aynı bireylerden farklı zamanlarda ölçüm alındığı" belirtiliyorsa boylamsal araştırmadır.

Soruda "hem farklı bireylerden hem farklı yaşlardakilerden farklı zamanlarda ölçüm alındığı" belirtiliyorsa bu araştırma sırasal araştırmadır.

Olgunlaşmalar: Ergenlik cinsel olgunlaşmanın yoğun olarak yaşandığı dönemdir. Cinsel olgunlaşmaların gelişimi şu şekilde olur: Genellikle önce üremeye doğrudan katkısı olmayan iki cinsi birbirine çeken özellikler ortaya çıkar; bunlara ikincil cinsiyet özellikleri denir.

Birincil cinsiyet özellikleri

Kızlar ve erkeklerde: Üreme organlarının gelişimi

İkincil cinsiyet özellikleri

Kızlar ve erkeklerde: Kılanma, ter kokusu

Erkeklerde: Sakal, bıyık, ses kalınlaşması, adem elması, omuz genişliği

Kızlarda: Kalçaların ve göğüslerin gelişimi

Birincil cinsiyet özelliklerinin gelişimi ise doğrudan üremeye hizmet eden cinsiyet organlarının gelişimini kapsar. Yani üreme organlarının ve yumurtalıkların gelişimidir.

Pür Dikkat

Birincil ve ikincil cinsiyet özelliklerinin her ikisi de olgunlaşmadır. O yüzden sakalın kendisi olgunlaşma, sakalın uzaması büyümedir. Genellikle önce ikincil cinsiyet özellikleri ortaya çıkmaktadır. Bu durum gelişim ilkelerinden "gelişim içten dışa doğrudur" ve "gelişim genelden öze doğrudur" ilkelerinin bozulmasına yol açmaktadır. Bir tek ergenlikte önce dışardaki özellikler gelişmekte daha sonra vücudun içi değişmektedir. Bundan dolayı ergenlik gelişimin düzensiz olduğu tek yerdir.

Büyüme:

Bir ergenin özellikle ergenliğin başında ortalama her ay tüm kemikleri 3 cm uzar. Bu hızlı uzama ergenlerde sakarlığa neden olur.